

Så testas en slagruta

James Randi testade 1979 tre italienska slagrutemän, som gjort anspråk på Randis 10.000-dollarspris för den som kan bevisa sina övernaturliga förmågor under vetenskapligt kontrollerade förhållanden.

Innan försöken startade enades alla inblandade om noggranna regler för försökets uppläggning och för utvärderingen.

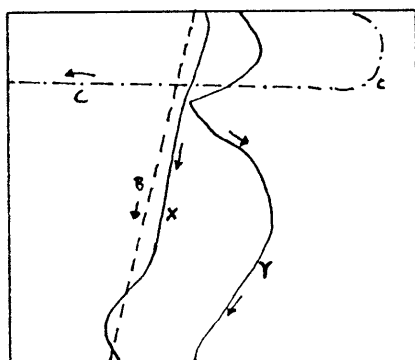
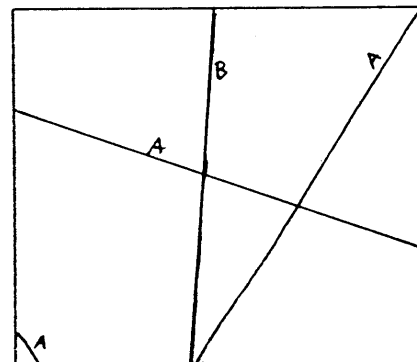
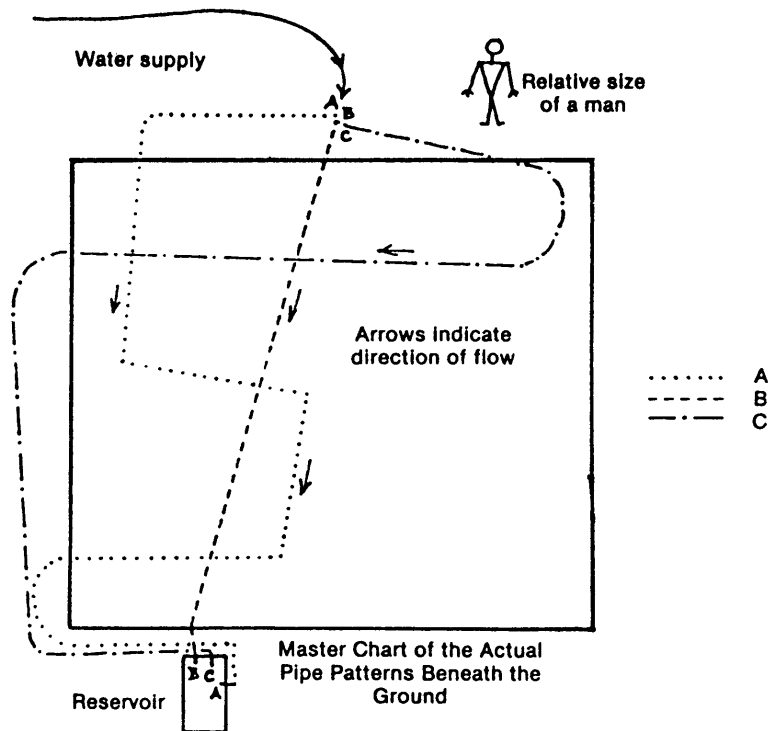
Tre rör drogs genom ett område 10 x 9 meter. Rören täcktes med 50 cm jord. Rören var 8 cm i diameter; vattenflödet genom dem var 5 liter i sekunden.

Slagrutemännen markerade sina resultat med s.k. golfpegs. Markeringarna måste vara närmare röret än 20 cm för att räknas som träff. Två tredjedelar av markeringarna måste vara rätt för att försöket skulle räknas som lyckat.

Slagrutemännen intygade alltså att deras förmåga skulle fungera under dessa förhållanden. De intygade dessutom att närvaron av skeptiska personer, TV-kameror etc inte skulle påverka resultaten negativt.

Dessutom fick de i förväg söka efter eventuella naturliga vattenådror inom testplanen, för att undvika att dessa senare störde själva testet. Bara två menade att där fanns vatten; men deras resultat var helt olika (se t h).

Varje försöksperson gjorde tre försök. Minst två av dessa måste vara lyckade för att priset skulle utgå.

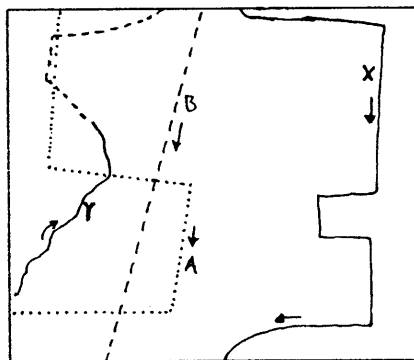

1.

Giorgio Fontana (1) markerade först linjen X, nära rör B. Men rör B var torrt - vattnet rann i rör C!

Nästa försök gav linjen Y - men det var fortfarande rör C som användes.

Fontana avböjde ett tredje försök. Han föreslog att X skulle användas igen. Nu rann faktiskt också vattnet i pipa B. Men Fontana spårade det alltså i själva

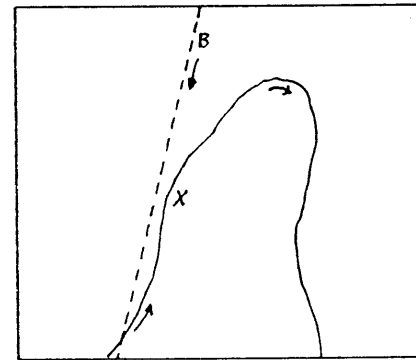

2.

verket inte - och dessutom var bara 6 av 30 pegs för linje X inom felmarginalen för rör B.

Lino Borga (2) spårade först linjen till höger (X). Vattnet rann då i rör B. I nästa försök släpptes vattnet genom rör A - men Borga höll fast vid väg X. I det tredje försöket användes åter rör A. Borga markerade linje Y.

När Borga spårade den sista

3.

biten (streckad) hade dessutom vattnet på grund av ett tekniskt fel slutat rinna - vilket han dock inte märkte!

Vittorio Senatore (3) hann pga tidsbrist bara göra ett försök, men godkände detta som tillräckligt. Rör B användes; Senatores förslag var X.

Ingen av de tre vann priset. (Källa: Skeptical Inquirer fall 1979)